

עטרת מרדכי

העלון השבועי להפצת תורה ברוחו של מרן הגה"צ הראשל"צ הרב מרדכי אליהו זצוק"ל

ו' חשוון ה'תשפ"ז עלון מס' 573 פרשת נח

זמני השבת:

עיר	כניסה	יציאה	ר"ת
י-ם	17:30	18:42	19:22
רחובות	17:49	18:43	19:20
חיפה	17:38	18:42	19:20
ב"ש	17:48	18:44	19:22
ת"א	17:47	18:43	19:22

המאמר המרכזי

מתורת מרן הראשל"צ הרה"ג מרדכי אליהו זיע"א

"אלה תולדת נח, נח איש צדיק תמים היה בדרתיו, את האלוקים התהלך נח" (ו, ט)

ואכן, הקב"ה מבקש מנח לבנות תיבת עץ במשך מאה ועשרים שנה, כדי לאפשר לבני דורו לשוב בתשובה; ולמרות לעג הבריות, למרות הזלזול והקושיות המלגלות של האנשים על נח: "מדוע אתה בונה את התיבה מעץ ולא מברזל? הלא המים יהרסו את התיבה!" – עם כל זה הוא מתמיד במצוה שנצטווה, ככתוב (ו, כ"ב): "ועש נח ככל אשר צוה אותו אלקים כן עשה". בפסוק זה מדגישה התורה, שלמרות כל הצער והבזיון שהיו לו – "כן עשה".

גם אברהם ויעקב אבותינו נקראו "תמימים". ומ"מ היה הבדל בין נח לאברהם: נח בנה תיבה. אנשי דורו לעגו לו, אך הוא המשיך במלאכתו, שמא יראו וישוּבו. אצל אברהם אבינו נאמר שהוא "הלך ונסוע" (י"ב, ט). אברהם לא נשאר במקומו, אלא הלך ממקום למקום כדי לעשות נפשות ולקרוז בשם ה' א-ל-עולם. זו מדרגה עליונה יותר מאשר זו של נח.

למדרגה זו של תמימות צריך כל אדם לשאוף. הדרך להגיע לשלמות זו היא אך ורק על ידי לימוד התורה. כשאדם לומד תורה, הוא יודע את המעשה אשר יעשה, ויודע לפלס את מעשיו על פי מאזני התורה הקדושה. אלו הן התמימות והשלמות המיוחלות. הוא שנאמר בפסוק (דברים י"ח, י"ג): "תמים תהיה עם ה' אלוך" (ועיין מפרשי התורה על פסוק זה).

את חשיבות מעלת התמימות רואים אנו מדברי רש"י על הפסוק (ז, א'): "כי אותך ראיתי צדיק לפני בדור הזה", שכתב (בשם הגמ' עירובין ח"י ע"ב): "ולא נאמר 'צדיק תמים'. מכאן שאומרים מקצת שבחו של אדם בפניו וכולו שלא בפניו". ומדוע זה מקצת שבחו? שהרי נאמר: "איש צדיק תמים", ושלושה שבחים נאמרו כאן: איש, צדיק, ותמים. ואילו כאן נאמר: "צדיק לפני", הרי זה מקצת שבחו [אמנם לפי רש"י 'איש' כמשמעו אינו שבת, ורק 'צדיק תמים' זהו שבח], למדים אנו כי "צדיק" הוא מקצת שבח לעומת "תמים"! ביאור נוסף מדוע בתחילה נקרא "צדיק תמים", ואילו אחר כך נקרא "צדיק" בלבד? אומר בעל הב"י, מהר"י קארו זצ"ל (עיין פני דוד להחיד"א פר' נח אות ז'): "צדיק תמים" – היה בדורותיו, "צדיק" – בדור הזה. הגדרה של "צדיק" – זה הפורש מעריות, והגדרה של "תמים" – זה הפורש מע"ז. נח היה בשני דורות, בדור המבול שהיו שטופין בזימה – היה "צדיק", ובדור הפלגה שהיו עובדי ע"ז – נאמר "תמים". "צדיק" – בדור הזה, "תמים" – בדור הבא.

ועפ"ז ביאר מדוע בתחילת הפרשה הוזכר נח כצדיק "בדורותיו" – בלשון רבים, ואילו בהמשך הפרשה הוזכר כצדיק "בדור הזה" – בלשון יחיד? משום שה"צדיק" מתייחס לדור המבול וה"תמים" מתייחס לדור הפלגה.

"יש מרבתינו דורשים אותו לשבח: כל שכן שאילו היה בדור צדיקים היה צדיק יותר. ויש שדורשים אותו לגנאי: לפי דורו היה צדיק, ואילו היה בדורו של אברהם לא היה נחשב לכלום" (רש"י בשם הגמ' סנהדרין ק"ח ע"א).

עצם השוואת נח לאברהם אבינו מעידה על כבודו של נח ועל מעלתו, ואשרי מי שמייחסים אותו למי שגדול הימנו. צריך להבין שאף אלו שדורשים את נח לגנאי מודים בצדקותו של נח, אלא שביחס לדורו של אברהם אבינו חשיבותו פחותה. דוגמה לכך שכל מעלה ושבח הינם יחסיים מוצאים אנו בהמשך הפרשה. נאמר בפרשתנו (ח, י"א): "והנה עלה זית טרף בפי", והביא רש"י מדרש אגדה (עיין עירובין ח"י ע"ב): "אמרה: יהיו מזונותי מרורין כזית בידו של הקב"ה, ולא מתוקין כדבש בידי בשר ודם". וצריך לשאול: האם כך ראוי לה ליונה לומר לנח? נח כל כך טרח בכל משך ימי המבול להאכיל את החיות, וכך נוהגת היונה בכפיות טובה?! ביותר יקשה, שהרי היונה מסמלת את הטוהר והצניעות, עד כדי כך שעם ישראל נמשלו ליונה, כנאמר חז"ל (שבת ק"ל ע"א) על הפסוק (תהלים ס"ח, י"ד): "כנפי יונה נחפה בכסף" – "מה יונה זו כנפיה מגינות, אף ישראל מצוות מגינות עליה". אם כן איך אפשר להבין את תשובת היונה? התשובה לכך היא שהכל יחסי: ביחס לקב"ה, נכון יהיה לומר שמזונותיו של נח הינם בגדר 'מרורים'; אך אין זה מוריד מחשיבות המזונות שנתן לה נח ביחס לשאר בני האדם, לכן אין כאן כפיות טובה.

[עוד יש לבאר את טענת היונה, על פי דברי רש"י משם מדרש אגדה (תנחומא ט'), שנח איחר לתת מזון לארי, ועל כך הכישו הארי. היונה התלוננה: אמנם טרחת ועמלת, אבל איחרת בחלוקת המזון. אני מעדיפה מזונות מרורין, אבל בעיתם, ולא מזונות מתוקים שלא בעיתם. על כך אנו מתפללים להשי"ת: "כלם אליך ישברון לתת אכלם בעתו" (תהלים ק"ד, כ"ז); ואכן ה' שומע בקולנו (שם קמ"ה, ט"ו): "עיני כל אליך ישברו ואתה נותן להם את אכלם בעתו"].

אכן, צדיק היה נח, גם אם בהשוואה לאברהם אפשר לדרוש אותו לגנאי. ההוכחה לצדקותו של נח היא מכך שאמר לו הקב"ה (ז, א'): "כי אותך ראיתי צדיק לפני בדור הזה". כתב על כך רש"י (בשם הגמ' עירובין ח"י ע"ב): "ולא נאמר 'צדיק תמים', מכאן שאומרים מקצת שבחו של אדם בפניו וכולו שלא בפניו". הרי לנו שאכן נח היה צדיק.

שבחו של נח בכך שהיה "תמים" – אין הכוונה ל"תם" המוזכר בהגדת פסח, אלא לאדם תמים ושלם ביראת ה', המקיים את המצוות בדבקות ובשלמות. "אשרי תמימי דרך ההולכים בתורת השם" (תהלים קי"ט, א').

החיזוק השבועי

המפגש עם האבא האתאיסט שמל את בנו/ אור סונסינו

כמה הוא הפך להיות בן אדם בעל מידות וכו' משעה שחזר בתשובה. תוך כדי השיחה הוא סיפר לי על הברית שהוא עשה לבן שלו, שאלתי אותו הרי אתה חילוני גמור! אתאיסט! למה בכלל עשית לבן שלך ברית אם אתה לא מאמין?!

הוא התחיל לבכות ואמר לי מה הכוונה? אני יהודי!!!

גם יהודים שמתבטאים נגד התורה, צריך לזכור שהם בסוף "גם יהודים".

השבוע הייתי בסעודת "שבע ברכות" של נער שגדל בבית חילוני אתאיסט, חזר בתשובה ונהיה בחור ישיבה תלמיד חכם גדול. כשהבחור חזר בתשובה, אביו הפך את העולם כדי שהבחור לא יעשה את ה"טעות" הזאת ויחזור בתשובה. אביו הגיע לשבע ברכות שהקהילה שהחזירה אותו בתשובה עשתה לו. אחרי השבע ברכות האבא ניגש אלי מתרגש וסיפר לי על הבן שלו

הליכות מבית מדרן

שו"ת בחושן משפט

הרב אהרן מזרחי שליט"א מרבני הכולל

האם מותר לפסוק דיני ממונות ביחיד?

משכנות הרועים למש"כ הגר"מ מאזוז זצ"ל וליתא].

אך דעת מהרש"ל (בשו"ת סימן ל"ה) שגם בקיבלוהו עליהם, והוא מומחה, אסור לו לדון יחידי. אך לא הביא את הירושלמי הנ"ל וכתב הש"ך (שם ס"ק י') דהירושלמי הוא תיובתא למהרש"ל. אך כתב הש"ך דאפשר שהירושלמי דוקא דין מומחה, מותר לדון יחידי כשקבלוהו עליהם. אך מי שאינו מומחה אסור לו לדון ביחיד, אף שקבלוהו עליהם. ומסקנת הש"ך, דאם הוא דין פשוט, מותר לדון אותו יחידי, דחשובים מומחין באותו דבר. וכשקבלוהו עליהם, מותר להם לדון, או שיאמר הדיין בפירוש שאינו יודע לדון אותם דין תורה והסכימו עימו. באו"ת סק"ח ובנתה"מ חידושים סק"ו. אך דעת הקצוה"ח (סימן ג' ס"ד), שלא ראוי לדון יחידי אפילו בבא מעצמם, או שיאמר להם איני יודע לדון אתכם דין תורה. וכ"כ בשו"ת דברי חיים צאנז (חיד"א ח"א ס"ט נ"ב), דאף שהקהל קבלוהו כשלושה, אסור לו לדון אותם יחידי. אך לא פירש ואפשר שמסתמך על דעת קוצוה"ח הנ"ל.

אומנם הרב ערוך השולחן (סימן ג' סעיף ו'), הביא דברי הש"ך הנ"ל, וכתב עליהם בה"ל "ולא ראיתי נוהגין כן, ובכל הערים הקטנות, שאין שם רק רב יחידי דן בעצמו, ולא מתנה כלל. וצריך לומר דכיוון דהכל יודעים שהוא יחידי, לכתחילה כוונתם כן, כשבאין לפניו שידין כפי שכלו והבנתו. ומוסכמים הם, אף אם לא ירד לעומק הדיון. וממילא הוה כקבלוהו בין לדין בין לטעות". וכעין זה העיר בספר אורח משפט (סימן ג' ד"ה בהא), שכמה עיירות יש להם רב אחד, ואיך דן אותם יחידי? והביא משם תשובת הרדב"ז (ח"ג סימן תק"ז), שמהני קבלה בזה ובמצרים, ממנים דין אחד והמינוי הוה כקבלה [עיין משפטי צדק ספטימוס (סימן ג' ס"ק ג')].

הלכה למעשה

מי שבאים לדון אצלו דין תורה ביחיד יאמר להם שהוא דן אותם כפי שיקול דעתו וידיעותיו.

הלכות מצרן

הרב יצחק חלימי שליט"א מאברכי הכולל

דיני דבר שבקדושה בעשרה

כל דבר שבקדושה לא יהיה בפחות מעשרה אנשים, שנאמר: "ונקדשתי בתוך בני ישראל", ולכן אין אומרים קדיש, קדושה, "ברכו" וכד' בפחות מעשרה אנשים.

עמידה במקום אחד - כל העשרה שהם חלק מהמניין צריכים לעמוד במקום אחד, והש"ך צריך להיות עימהם.

יצאו מקצתם בקדיש - אם התחילו לומר קדיש בעשרה, ויצאו מקצתם: אם נשארו רובם, דהיינו ששה - יכולים לגמור את הקדיש שהתחילו בו, ואם נשארו פחות מששה - אין יכולים לגמרו, ועל היוצאים נאמר: "ועוזבי ה' יכלו".

מניין לחזרת הש"ך - בתפילת שחרית, כשרוצה הש"ך להתחיל את החזרה צריך להמתין עד שיהיו תשעה שסיימו את תפילת הלחש (ועם הש"ך עצמו הרי עשרה) או שיצטרפו אנשים נוספים שנמצאים בבית הכנסת, כך שבסך הכל יהיו תשעה שעונים לברכותיו, ואם ישנם פחות מתשעה, ואפילו שמונה, ועוד אדם שעדיין מתפלל תפילת י"ח בלחש - לא יתחיל חזרת הש"ך.

קדיש בערבית - בתפילה ערבית, אם יש שישה שסיימו את תפילת הלחש וארבעה עדיין עומדים בתפילתם - יכולים לומר קדיש אעפ"י שארבעה אינם עונים, כיון שכל מקום שיש בו עשרה אנשים - שכינה שורה (ודין זה הוא רק לעניין קדיש, אבל לעניין חזרת הש"ך צריך תשעה שעונים לברכות ומכוונים בעניינתם).

הלכות ברכות

הרב אליה צוברי שליט"א מאברכי הכולל

שאלה: האם שאר מאכלים מצטרפים לשיעור קביעות סעודה על פת הבאה בכסנין?

תשובה: בשאלה זו נחלקו גדולי הפוסקים דעת המגן אברהם (סי' קסח ס"ק ג') שאף שאר מאכלים הנאכלים עם פה"כ מצטרפים לשיעור קביעות ומברך המוציא וברכת המזון. הרב החיד"א בברכי יוסף (ס"ק ו') הביא דבריו וכתב שאין דבריו מוכרחים. וכן הרב הכף החיים (ס"ק מ"ז) כתב שמשלשון השו"ע מבואר ששאר מאכלים לא מצטרפים וכל שלא אוכל כשיעור קביעות סעודה רק מפת הבאה בכסנין אינו מברך המוציא וברכת המזון. וכן ההלכה.

שאלה: מה מברך על פת פחות מכשיעור כזית?

תשובה: כתב השו"ע (סי' קסח סעי' ט') על סתם פת אפילו פחות מכזית מברך המוציא, ולאחריו אינו מברך. ואעפ"י שיש אומרים שלאחריו מברך נפשות או מעין שלש, מ"מ כיון שיש אומרים שלא מברכים אנו פוסקים שלא לברך משום ספק ברכות.

בשבח והודיה לה' יתברך בניסים גלויים
נפתח בית הכנסת "עטרת מרדכי"

מוזמנים באהבה להתפלל עמנו בבית ה' (רח' הצבעוני 2)
חנוכת הבית נדחתה עקב מחסור בתקציב להשלמת
כלל המבנה. הושיטו יד והיו שותפים בהקמת בית ה'

הקמת בית ה'
לכבוד מרן
הרב מרדכי אליהו זיע"א
לפני סיום!

עטרת תפארת

העלון מוקדש לע"נ מלכה גינה בת רחל ע"ה
לרפואת אשת מרן זיע"א הרבנית צביה חנה בת אביגיל תחי'
לרפואת עדי בת מנחם תחי' וריעות בת גילה תחי'

אורייתא הפרשה מזויות נשית

"כִּי הִשְׁחִית כָּל בָּשָׂר אֶת דְּרָכָו עַל הָאָרֶץ" (ו', י"ב)

"כי השחית כל בשר" – אפילו בהמה חיה ועוף נזקקין לשאינן מינן" (רש"י)

מקור דברי רש"י הם מהמדרש בבראשית רבא, לפיו גם בעלי החיים חטאו מעצמם.

יש לשאול על דברי רש"י והמדרש, הרי לבהמות אין שכל כלל, ואיך באו לידי חטא שהוא תוצאה של בחירה לא נכונה? וכי יש לבהמות בחירה כמו האדם? וכי יש להם יצר הרע?

יש לבאר, שיש סוגים שונים של השחתה, ולא ראינו כזו כראי זו. יש השחתה לשם תאוה: אדם גונב כי הוא רעב וכדומה. אבל יש השחתה לשם השחתה ממשי.

דור המבול לא השחיתו רק את עצמם, אלא גם הכניסו אווירה של שחיתות בעולם. אפילו החיות, הבהמות והעופות הושפעו מאווירה זו ונפגעו. להבדיל אלף אלפי הבדלות, כמו ש"אווירה של ארץ ישראל מחכים" (ב"ב קנ"ח ע"ב), כך להיפך: אויר של טומאה מטמטם לבו של אדם. בדורו של נח היתה הארץ כל כך מלאה חמס, שהאוויר נעשה טמא ומושחת. עד כדי כך הושחת האוויר,

תאמר לבית יעקב

ש"ת שהופנו למרן הרב בנושאי הבית היהודי

שאלה: האם מותר לשים בשבת פתק בתוך ספר קודש, כדי לסמן את המקום על מנת להעתיק ממנו קטע במוצאי שבת, או שמא יש בכך הכנה מקודש לחול?

תשובה: מותר לשים בשבת פתק בתוך ספר על מנת להעתיק ממנו קטע במוצאי שבת כיון שזהו לצורך מצוה. ועיין בשו"ע (סי' ש"מ סעי' ה').

שאלה: האם מותר ללמוד בשבת למבחנים במקצועות קודש, כגון: גמרא, משנה, תורה וכו'?

תשובה: מותר ללמוד למבחני בית הספר בשבת במקצועות: גמרא, תורה, משנה, אך צריך לכוון לשם תלמוד תורה.

האם מותר להתבונן בתמונות בשבת?

תשובה: כל תמונה שלא כתוב מתחתיה או מאחוריה הסבר או כתובת כלשהי – מותר.

אך אם יש כיתוב מתחתיה – אסור. (מתוך שו"ת הרב הראשי)

פיה פתחה נשים ונפלאות

סיפורה א"א: הלידות שלי כולן היו בניתוחים, וכאשר הגיעה הלידה השישית היה צפוי ניתוח עם הרבה סיבוכים וקשיים. ניסיון להשיג את הרב זצ"ל, אבל זה היה קשה מאוד. זה היה בתקופה שהרב כבר היה רב גדול מאוד. משראינו שכן, פנינו לרב אחר והוא אמר שבמצב הזה אני רשאית לקשור חצוצרות. הניתוח היה אמור להיות ביום ראשון אחרי פסח, וביום חמישי, כמה ימים קודם לכן, בעלי פגש את הרב ביום עיון במכון מאיר. בעלי ביקש מהרב ברכה לניתוח וסיפר לו על ההיתר שקיבלנו לקשור חצוצרות. הרב החווה בידו תנועת ביטול ואמר: בשום אופן לא, זה נקרא סירוס ואסור. בערב, כאשר בעלי הגיע הביתה, הוא סיפר שהרב אמר לא לעשות את הניתוח, והיינו נבוכים לקראת הבאות. התקשרנו לרופא שלי, והרופא אמר: אני לא מוכן לקבל את הסיפור הזה, אני עושה מה שאני מבין.

פנינו שוב לרב וסיפרנו לו מה שאמר הרופא והוא השיב: תגידו לרופא לעשות את זה בדרך מסוימת כדי שאפשר יהיה להתיר את הקשירה. כאשר בעלי ניסה לומר את הדברים לרופא, הוא כעס ואמר: אני אעשה מה שאני מבין, זה עניין שלי, אני לא מוכן לסכן את היולדת. בלית ברירה החלטנו לשים את ייבנו על ה' ולקוות שהרופא יעשה את הכי טוב בשבילנו.

הניתוח היה בהרדמה חלקית, ופתאום באמצע הניתוח אני שומעת את הרופא שואל: האם לקשור את החצוצרות? לא השבתי וחשבתי שהקב"ה יעשה כטוב בעיניו. אחר כך הרופא אמר: לא קשרתי, לא הייתי מסוגל לעשות את הפעולה הזאת ואני לא מבין למה. אולי בגלל שהרחם נראה חדש לגמרי. 12 שנים קודם הרופא אמר שהרחם עומד להיקרע, והנה עכשיו הרופא אומר שהכול נראה בסדר גמור. אחרי הלידה הזאת זכינו בהיריון נוסף, שאין ספק שהוא מתנה שקיבלנו מהרב. (מתוך אביהם של ישראל 8)

עטרת מרדכי לילדים

פרשת השבוע: נח

עלון הילדים מבית מרן הגה"צ הראשל"צ הרב מרדכי אליהו זצוק"ל

מעשה רב

שעור ברגישות

ספר ידידיה בן שמעון: את הספור הזה שמעתי מגיסי, הרב יואב אֶזן שליט"א, וְכָה ספר:

הייתי אז ילד קטן והגעתי לכנס הומה אדם בהשתתפות מרן מרדכי אליהו זצ"ל. נדחקתי בין האנשים הרבים שבקשו לקבל ברכה ממרן הרב זצ"ל, אבל על אף שהרב היה משתדל להעביר מברכותיו לכמה שיותר אנשים, זה היה בלתי אפשרי להענות לכולם.

הרב נכנס למכונית ואני, שלא הספקתי לקבל ברכה, הרגשתי צער על כך. ראיתי והנה מכוניתו של הרב מתחילה לנוע, והברכה הנכספת מתרחקת יחד אתה.

התחלתי לבכות, ולפתע המכונית של הרב עצרה, הרב זצ"ל ירד מהרכב, הסתכל סביבו ומבטו פגש במבטי. הוא נגש אלי בטוב לב בלתי נתפס ובעונה גדולה וברך אותי מעמק הלב.

מדהים לחשב איך עם כל זה שהרב כבר היה אז הראשון לציון ורב מכבד ועסוק בכל העולם, הוא לא שכח לתת יחס כל כך מיחד ומלא רגישות לילד קטן.

("אביהם של ישראל" 10)

חידושים בפרשה

שבת שלום ילדים יקרים!

בפרשתנו נאמר: "אלה תולדות נח איש צדיק תמים היה בדרתיו את האלקים התהלך נח" (בראשית ו, ט')

בדרך כלל, אחרי שהכתוב מזכיר את המלה "תולדות", הוא מביא בפנינו מיד את הצאצאים (הילדים) של האישיות אליה נסמכה מלה זו. יוצא דופן הוא נח. הכתוב מתחיל לספר לנו: "אלה תולדות נח", אך במקום לספר לנו מי היו תולדותיו (הבנים שלו), הכתוב קוטע את המהלך שבו התחיל ומספר לנו על נח עצמו:

"נח איש צדיק תמים היה בדרתיו את האלקים התהלך נח".

רק אחר כך מוסיף הכתוב ואומר: "וילד נח שלשה בנים את שם, את חם ואת יפת".

למה הכתוב שנה מהרגלו? למה נח יוצא מן הכלל?

רש"י אומר, שמכיון שהכתוב הזכיר את נח, כבר ספר גם בשבחו. בדבריו מסתמך רש"י על מה שנאמר: "וְכָה צדיק – לברכה", כשמזכירים צדיק – יש להזכיר את ברכתו, את שבחו. נכון שהיה ראוי להזכיר קדם את בניו, אחרי שכבר פתח הכתוב בהצגת תולדותיו, אך מכיון שהזכיר הכתוב את נח – הזכיר בשבחו, שכך ראוי לעשות כשמזכירים צדיקים, לספר מיד בשבחם.

(מעובד מתוך "אביהם של ישראל על התורה")

חידות

1. היכן נחה התבה?
2. מה משמעות המלה מבול? (רש"י)
3. כמה קומות היו בתבה?
4. מה היה בכל קומה?
5. מי לא מת במבול? (רש"י)
6. מה השם של אשתו של נח? (רש"י)
7. באיזה גיל נפטר נח?
8. באיזה גיל היה התבה?

בדיחה

ילד: אמא, הֲדָג שלי יודע לדבר! אמא: באמת? מה הוא אמר? ילד: כלום. אמא: אז איך אתה יודע שהוא יודע לדבר? ילד: כי כל פעם שאני מדבר אליו, הוא פותח את הפה כאלו הוא רוצה לענות, ואז מתחרט.

גדולים צדיקים

הרב יהודה מאיר שפירא-מיסד הדף היומי

נולד בז'אדר ה'תרמ"ז בעיר ברומניה.

בגיל 23 החל לכהן כרב בעיר גלינא באוקרינה, שהיתה מרכז לתנועת ההשכלה. במהלך כנס של אגדת ישראל, בט' אלול ה'תרפ"ג הודיע על רצונו ליסד את למוד "הדף היומי" בתלמוד הבבלי אולם המחזור הראשון של הדף שהתחיל בליל ראש השנה ה'תרפ"ד התקבל בחשש, עד לקריאתו של אדמו"ר רבי אברהם מרדכי מגור (בעל "אמרי אמת") להצטרף למפעל "הדף היומי" שהביא להפצתו בכל רחבי העולם.

בל"ג בעומר ה'תרפ"ד הניח את אבן הפנה ל"ישיבת חכמי לובלין".

לא היו לו ילדים והיה רגיל להתבטא שהדף היומי ו"ישיבת חכמי לובלין" הם שני ילדיו. בחדש אלול ה'תרצ"ג הסתובב בישיבה ואמר פסוקים מ'זהר' שאומרים ביום הכפורים לפני כל נדר: 'אית מאן דפרע בממונו ואית מאן דפרע בגופו' (פרוש: יש מי שפורע חוב בממונו, ויש מי שגופו) כחדש לאחר מכן, החל לחוש ברע, לאחר שמצבו החמיר בליל ששי, ז' חשוון, השיב את נשמתו ליוצרה וביום ראשון נערכה הלווייתו בלובלין.

בית העלמין בו נקבר חלל על ידי הנאצים בסוף מלחמת העולם השנייה אולם קברו לא נפגע ונשאר עומד על תלו. באלול ה'תשי"ח עצמותיו העלו לארץ ישראל על ידי אחיו ונטמנו בירושלים. על שמו נקראת שכונת "זכרון מאיר" בבני ברק. זיע"א. אמן.

בין הפותרים תערוך הגרלה
אחת לחודש על כרטיס ספר
ע"ס 50 ש"ח

את התשובות יש לשלוח עד יום שלישי למייל ateretme@gmail.com
או להניח בתיבה המוגנת בחצר בית הכנסת רחוב הצבעוני 2 רחובות
לבירורים 08-9397933